

تحلیل محتوا و مقایسه نشریه‌های تخصصی رفتار حرکتی و روانشناسی ورزشی کشور

مجری: ملیحه نعیمی کیا

عضو هیئت علمی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، ۱۳۹۷.

چکیده پژوهش:

هدف مطالعه حاضر تحلیل محتوای مقالات نشریات علمی پژوهشی رفتار حرکتی و روانشناسی ورزشی داخل کشور در سالهای ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۵ بود. پژوهش حاضر از نوع کاربردی و روش پژوهش تحلیل محتوا بود. در این مطالعه در مجموع ۸۱۴ مقاله در شش نشریه مختلف مورد بررسی قرار گرفته است. بدین منظور، تحلیل محتوا بصورت کمی و به لحاظ پراکندگی موضوعی انجام شد. پس از مراجعه به نسخه بایگانی شماره‌های منتشر شده از نشریات و ورود داده‌های کمی خام در برگه کدگذاری، شاخص‌های آماری توصیفی توسط نرم‌افزار SPSS محاسبه و جدول‌های توزیع فراوانی تنظیم شد. نتایج نشان داد نشریه رفتار حرکتی با (۲۸ درصد) بالاترین تعداد و نشریه پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی با (۵/۷ درصد) پایین‌ترین تعداد مقالات را به خود اختصاص دادند. مشاهده شد که کمترین زمان پذیرش مقالات مربوط به نشریه مطالعات روانشناسی ورزشی با میانگین $3/50 \pm 2/227$ ماه می‌باشد. نویسندگان مقالات را بیشتر مردان (۷۰/۹ درصد)، در مقطع تحصیلی دکتری (۱۱/۸ درصد) و با رتبه علمی استادیار (۲۰/۵ درصد) و گرایش رفتار حرکتی (۷۱/۴ درصد) تشکیل می‌دادند. همچنین مشخص شد عمده مقالات با موضوع روان‌شناسی ورزشی و بعد از آن یادگیری حرکتی منتشر شده است و به حیطه رشد و کنترل حرکتی کمتر پرداخته شده است. در این میان مقوله هیجان‌ات (۱۳/۳ درصد)، بیشتر از سایر موارد مورد توجه محققین بوده است. در مقالات مورد بررسی عمده آزمودنی‌ها غیر ورزشکار و از نظر سطح مهارت مبتدی بودند و فقط (۷/۲ درصد) در دسته «نخبه» قرار داشتند. همچنین اکثر مقالات در حوزه «سلامت»، کار شده است. اغلب نمونه آماری مقالات را نمونه‌های انسانی، جوان و سالم تشکیل می‌دادند و فقط (۱۲/۵ درصد مقالات) آزمودنی‌ها دارای ناتوانی بودند. نتایج نشان داد منابع انگلیسی بیشتر از منابع فارسی در مقالات استفاده شده بود. همچنین بالاترین خود استنادی نشریه در نشریه رشد و یادگیری حرکتی- ورزشی (۱۲۴ مورد) و بیشترین خوداستنادی نویسنده مربوط به نشریه رفتار حرکتی (۱۴۶ مورد) بود. اغلب تحقیقات از نوع کاربردی بوده و از روش تحقیق نیمه تجربی استفاده نموده‌اند. همچنین مشخص شد دانشگاه تهران با (۴۷۷ مورد)، بیشترین سهم مقالات را در بین نهادهای علمی مشارکت‌کننده به خود اختصاص داده است. براساس یافته‌های تحقیق، می‌توان نتیجه‌گیری کرد با عنایت به عدم توجه به جامعه سالمندان و بیماران و همچنین عدم توازن مطالعات انجام شده در حیطه‌های گوناگون رفتار حرکتی تعیین اولویت‌های پژوهشی برای تمامی نشریه‌های مورد بررسی ضروری به نظر می‌رسد. کمبود تحقیقات کیفی، کمبود مشارکت علمی بین رشته‌ای در بین نویسندگان مقالات، سهم کم دانشجویان و استادان در زمینه تولید مقالات، تمایل اندک به کار پژوهشی در زمینه رشد و کنترل حرکتی و بهره‌گیری کم از گروه سنی کودک و سالمند به عنوان نمونه تحقیق، از نقاط ضعف و محدودیت‌های مهم قابل اشاره است.

واژگان کلیدی: تحلیل محتوا، نشریه علمی- پژوهشی، رفتار حرکتی.